

Domstolenes prøvelse

Hvorvidt relevante forhold kan begrunne oppsigelse i prøvetiden, og hvorvidt de i tilfelle bør lede til oppsigelse, beror i første rekke på arbeidsgivers vurdering av den ansattes egnethet for arbeidet. Det er alminnelig antatt at domstolene skal være tilbakeholdne i sin prøving i oppsigelsessaker. Vurderingen av en ansatts egnethet for stillingen er i stor grad et arbeidsfaglig spørsmål som ligger til arbeidsgiver. I det forslag til endringer i arbeidsmiljøloven (av 1977) som ble lov nr. 2/1995 – der det blant annet ble gitt nye regler i § 63 om oppsigelse i prøvetid – uttaler således departementet i Ot.prp. nr. 50 (1993–94) på side 164:

«Departementet ser det som viktig å understreke gjeldende rett om at domstolene skal være svært tilbakeholdne med å etterprøve arbeidsgivers skjønnsmessige vurdering av hvordan arbeidstaker fungerer i stillingen, så lenge det faktum som oppsigelsen bygger på må anses bevist og relevant.»

Denne uttalelsen fikk prinsipiell tilslutning i dom inntatt i Rt 2003 side 1071, avsnitt 30. Saken gjaldt oppsigelse av daglig leder i prøvetiden. Det kan legges til grunn at domstolene vil legge stor vekt på arbeidsgivers skjønnsmessige vurderinger av hvordan arbeidstaker fungerer i stillingen.

Retten vil på den annen side alltid vurdere om de faktiske forhold er slik

som arbeidsgiver beskriver. Det er derfor viktig at arbeidsgiver kan føre bevis for og sannsynliggjøre sine påstander. Det sentrale ved domstolens prøving av oppsigelse i prøvetiden, er om det er bevismessig dekning for at oppsigelsen bygger på forhold som prøvetiden tar sikte på å avklare. Domstolen vil også vurdere om arbeidsgiver har oppfylt sine plikter til opplæring og veiledning av den nyansatte.

Dag Kielland Nielsen

Spør advokaten

NTFs advokater får mange spørsmål om praktiske og juridiske problemstillinger fra tannlegenes hverdag. Tidende tar opp enkelte av disse problemstillingene i en egen spalte. Leserne oppfordres til å komme med egne spørsmål som enten kan sendes til redaksjonen eller direkte til Dag E. Reite.

Kan huseier kreve moms på husleie?

Jeg skal starte praksis i et nytt bygg her i byen, og nå sier utleier at han vil beregne merverdiavgift på leien og at avgiften vil inngå i det jeg må betale. Jeg betaler ikke moms der jeg leier nå. Kan utleier beregne moms på utleien?

Svar: Dette er et godt spørsmål, og det er mange som lurar på det samme. Jeg

skal forsøke å svare ganske kort uten å vise til alle paragrafene. I utgangspunktet fastsetter merverdiavgiftsloven at utleie av fast eiendom er unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Loven åpner imidlertid for at utleiere av fast eiendom kan registrere seg frivillig i momsregisteret. Det er en del utleiere som velger å gjøre dette blant annet for å kunne trekke fra merverdiavgiftkostnader som de må betale til andre (for eksempel i forbindelse med bygningsmessige oppgraderinger). Frivillig merverdiavgiftsregistrering kan imidlertid bare gjelde for lokaler eller de deler av lokalene som leies ut til virksomheter som selv er momsplichtige. Tannleger er normalt ikke momsplichtige. Dermed kan ikke utleier beregne merverdiavgift på leien for de arealer

som tannleger leier. Den frivillige registreringen kan altså ikke omfatte utleie av arealer til tannleger og andre som ikke er momsplichtige. Begrunnelsen går jeg ikke inn på, men det er mange utleiere som ikke kjenner til dette. Svaret på spørsmålet er altså at utleier ikke har adgang til å beregne merverdiavgift på utleien. Samtidig vil jeg nevne at mange utleiere – når de blir kjent med dette – ønsker å kreve en høyere leie siden de da har hatt en del momsutgifter som de ikke kan trekke fra den utgående avgiften de selv skal beregne. Da blir det opp til deg å forhandle.